

ШТУЧНА СОЦІАЛЬНІСТЬ ЯК МАЙБУТНЄ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Толстік О. В.

Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Тіхонова Л.А.
Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. філософії,
м. Харків, Україна
e-mail: oleksii.tolstik@nure.ua

The article is devoted to the functioning of artificial intelligence in modern society. It is proved that the issues of creation, existence and future of artificial intelligence are of interest not only to representatives of technical sciences, but also to humanities. Information technologies, the Internet, artificial intelligence are changing the everyday life of a person. They are quickly integrated into the daily social practices of society and form a hybrid social world. The rise of online culture goes hand in hand with the development of artificial intelligence and together they make inevitable the future of humanity under the sign of artificial sociality.

Дискусії з приводу проблем штучного інтелекту стали популярними ще у ХХ ст. Питання створення, існування та майбутнього штучного інтелекту цікавлять не тільки представників технічних наук, а й наук гуманітарних. Інформаційні технології, інтернет, штучний інтелект змінюють повсякденне життя людини. Вони швидко вбудовуються у щоденні соціальні практики суспільства і формують гібридний соціальний світ. Багато дослідників штучного інтелекту виділяють позитивний вплив ШІ на повсякденне життя людини, вирішення цілої низки соціально-економічних проблем [1].

Штучний інтелект можна вважати найвражаючим та найскладнішим творінням людства. Він передбачає використання комп'ютерів у виконанні завдань, які зазвичай вимагають роботи людського інтелекту. Соціальні науки завжди формувалися під впливом розвитку суспільства і пристосовували теоретичні основи до соціальних явищ. Швидкий розвиток штучного інтелекту та його повсякденних додатків призвів до того, що штучні інтелектуальні суб'єкти стають частиною нашого суспільства. Штучний інтелект застосовується у системах розумного будинку, автономних транспортних засобах, у медицині та перекладі текстів тощо. Як результат, виникає область взаємодії людини і суб'єкта із штучним інтелектом, що викликає зацікавленість соціальних наук, бо ці взаємодії виходять за межі об'єктивної реальності і створюють її гібридні форми.

Вважається, що штучний інтелект впливає на соціальну поведінку людини, сприяє трансформації принципів та норм права та етики. Так, штучний інтелект породжує завищені очікування, але, якщо розібратися, то реальність набагато простіша і достатньо раціональна. Досліджуючи

феномен штучного інтелекту, вчені застосовують безліч різних методів його пізнання. Переважають серед них математичні, філософські та когнітивні. Головною гіпотезою при вивченні штучного інтелекту є принципова порівнянність штучного інтелекту із природнім людським інтелектом [2].

В наш час відносини між штучним інтелектом та життям суспільства визначаються формою економічного раціоналізму, що орієнтований на споживчу активність. Штучний інтелект сприймається перш за все як економічний показник. Товарні цінності капіталізму зводять штучний інтелект до машини, що орієнтована тільки на отримання прибутку. Капіталістична конкуренція розділяє людей замість того, щоб дати їм можливість об'єднатися навколо спільних інтересів. Отже, сучасних вчених-соціологів турбує ситуація, коли капіталістичний егоїзм виставляється добродесністю, що викликає сором і відчуження у знедолених. Вони вважають, що такі позиції не повинні бути підставою для розробок у сфері штучного інтелекту. У сучасних реаліях правила взаємодії людини і ШІ змінюються по ходу гри. Ринкова економіка реагує на суспільний запит промислових корпорацій, які вводять вигідні їм квазіетичні обмеження, що призводять до нових помилок та спотворень.

Розмірковування про те, що штучний інтелект повинен і може робити часто базуються на нерівності, що пронизує відносини між творцями та користувачами інформаційних технологій. Людський досвід у взаємодії зі штучним інтелектом є дуже різноманітним і, очевидно, що багатьом людям такі взаємодії приносять тільки користь. Але необхідно критично досліджувати використання технологій штучного інтелекту, які приносять не користь, а шкоду. Підйом онлайн-культури іде разом із розвитком штучного інтелекту і разом вони роблять неминучим майбутнє людства під знаком штучної соціальності. Вивчаючи проблеми індустріального суспільства, соціологи раніше пропонували певні варіанти вирішення проблем. У сучасному інформаційному суспільстві відбувся певний збій: ми не знаємо, що вносить машина у взаємодію з людиною і не можемо передбачити її дії. Штучний інтелект не має екзистенціальності і не може зрозуміти виміри людського існування. Ключовим питанням соціології в умовах функціонування штучного інтелекту є питання про виміри штучної соціальності. Необхідно навчитися вимірювати штучну соціальність, щоб оцінювати ефекти впливу штучної соціальності на людське суспільство.

Список використаних джерел

1. Collins H. *Artificial intelligence: against humanity's surrender to computers*. Cambridge: Polity Press, 2018.
2. Стебельська О., Федорів Л. Сучасна філософія свідомості про перспективи створення штучного інтелекту//Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2019. Випуск 22, с. 111 – 119.